REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune in Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ¢i.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumінecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 150. Brașov, Miercurĭ 10 (23) Iulie. 1902.

Declinul și desastrul.

Ultimul period al campaniei memorandiste.

XIII.

Aprópe opt lunĭ de ¢ile cei-ce se lăudau, că „obosesc“ pentru „ducerea mai departe“ a lucrării comitetului întemnițat, au tăcut, odihnind pe laurii, ce și i-au fost câștigat la adunarea poporală dela 28 Noemvrie 1894. La partid, la organisația lui primejduită, la înțelegerea turburată din sînul său, ei nu s'au gândit mai înainte ear' acum cu atât mai puțin.

Intr'aceea pe la sfîrșitul luĭ Iulie 1895 „moștenitorii“ întemnițaților primiră dela „stabul“ celor din „exiliu“ avisul se se arunce érăși într'o „acțiune mare“, ce fusese proiectată încă la 1893. Intelegem congresul numit al naționalităților.

In anul 1893, în Ianuarie și Noemvrie, s'au întrunit mai mulțĭ delegațĭ ai comitetelor centrale dela Sibiiu, Turoț St. Marton și Neoplanta, carĭ lansară planul conchiămării unei adunărĭ comune, care să stabilescă definitiv un program de acțiune comună a Românilor, Slovacilor și Sêrbilor în apĕrarea intereselor lor de esistență națională.

Prigonirile politice, mai ales cele îndreptate în contra Românilor au întrerupt lucrările de pregătire pentru o astfel de adunare, séu congres comun.

De-odată, în Iulie 1895, tocmai când partidul nostru național era mai strîmtorat și împedecat în orĭce mișcare, lumea fu surprinsă cu apelul, prin care se conchema congresul naționalităților la Budapesta pe ¢iua de 10 August a acelui an.

Acest apel s'a publicat la noi numai în ¢iarul „Tribuna“. Celelalte ¢iare române nu numai că n'au primit apelul, dér n'aveau absolut nicĭ o cunoscință despre ceea-ce se pregătea.

„In virtutea dreptului de succesiune“ călugărul Mangra, care a subscris apelul, s'a cre¢ut dispensat de-a informa de cu vreme și pe bărbații de încredere ai partidului, fie pe orĭ-ce cale, despre pasul însemnat, ce voia sĕ-l intreprindă dimpreună cu soții sĕi „moștenitorĭ ai comitetului întemnițat“ și cu câțĭ-va scribĭ dela „Tribuna“. După dênsul aceștia erau ómenĭ destul de capabilĭ și de grei, spre a pute încheia alianță, décă era de lipsă, chiar și cu vice-regele Egipetului.

Destul, că publicul român nu era de loc informat despre programul ce avea sĕ se discute și sĕ se stabilescă la amintitul congres. Organul nostru înregistra mulțime de pĕrerĭ ale ¢iarelor streine despre congresul naționalităților, ce era în ajun de a se întruni. Dér dela „¢iarul autorisat“ nu respira nimic. Acesta nu desmințea și nu deslușea nimic.

„Gazeta“ a dat espresiune acestei apariţiunĭ neînțelese și nefirescĭ scriind între altele:

„...Insuși faptul, că naționaliștii slovacĭ și sêrbĭ s'au declarat gata de-a conlucra cu Românii pentru apĕrarea comună, pe temeiul unui program comun, este fórte îmbucurător și de un mare preț pentru noi. Dér tocmai însemnătatea cea mare a lucrului pretinde, ca pașii, ce se fac pentru realisarea planului de coalițiune, sĕ fie făcuțĭ cu deplina seriositate, cu înțelepciunea, tactul și prevederea, ce le reclamă grava rĕspundere față cu națiunea.“

„...Ni-se spune, că avem sĕ încheiăm alianță și sĕ luptăm împreună în contra asuprirĭi. Dér pe ce teren și cum? Ce vor Slovacii? Ce vor Sêrbii? Inainte de tóte însĕ ce voim noi? Despre tóte aceste până acum s'au lăsat sĕ vorbéscă numai foile streine și acésta, va recunósce-o orĭ-și-cine, nu este bine, nu póte sĕ fie bine...“

„...Noi la rêndul nostru, conscii de greaua nóstră misiune publicistică și credincioșĭ causei, dorim din suflet, că ceea-ce se face și se lucréză sĕ fie numai în favorul înaintării marelui scop al solidarității celor asupriţĭ“.

Tot-odată am arĕtat, că organul nostru a propagat în tot-déuna ideia salutară a conlucrării Românilor cu cele-lalte naționalitățĭ asuprite conlocuitóre și că dela 1891, de când cu visita, celor treĭ-¢ecĭ de fruntașĭ românĭ la esposiția din Praga, s'a inaugurat apropierea Românilor de Slavii din monarchiă pe basa aspirațiunilor comune de libertate și de independență națională. (Gaz. Trans. nr. 157 și 163 din 1895).

Cu tóte acestea „bunii noștri prietinĭ“, carĭ dela 1892 încóce n'au lăsat sĕ trécă nicĭ cea mai mică ocasiune de a nu ne ponegri în tot chipul, că am fi fost contra „acțiunilor marĭ“ carĭ din nenorocire au ajuns a fi dirigeate de ei, se opintesc încă și a¢i de-a lăți minciuna rĕutăciósă, că directorul „Gazetei“, pe lângă multele pĕcate, ce ți-le atribue ei fără umbră de motiv, ar fi „luat atitudine“ și în contra congresului naționaliților.

Maghiarisarea numelor de localități. Șoviniștii maghiarĭ jubiléză. Fóia oficială din Budapesta a publicat în numĕrul ei de Sâmbătă un ucaz al ministrului unguresc de interne adresat comitatelor, orașelor cu drept de municipalitate și orașelor cu senat regulat. Ucasul acesta stabilesce numele oficial al acestor localitățĭ și e chemat a aduce la valóre art. IV: 1898, al căruĭ prim paragraf dispune, că: „fie-care comună numai un nume oficial póte sĕ aibă“, ér paragraful 2 împuternicesce pe ministru a stabili numele oficial al comunelor cu mai multe numirĭ. Conform ucazului vom avé pe viitor *Brassó, Segesvár, Nagy-Szeben, Medgyes, Besztercze, Szászrégen* etc., căcĭ printr'o trăsătură de condeiu d-l ministru a șters numele de: Brașov (Kronstadt), Sighișóra, Sibiiu (Hermanstadt), Mediaș, Bistrița, Reghinul-săsesc etc. In închipuirea lor bolnăviciósă șoviniștii, cred că s'a făcut un lucru mare, după-ce în actele oficiale, în cărțile didactice, în hărțĭ nu mai pot figura legal, decât nume maghiarisate. Causei maghiarisărĭi nu i-s'a ajutat însĕ nimic prin acésta. Naționalitățile nemaghiare vor continua sĕ useze și pe viitor de numele strĕvechĭ ale localităților acolo unde aceste nume nu pot fi desființate prin ucazurĭ ministeriale.

Amânarea congresului bisericesc sêrbesc. Pe basa unei decisiunĭ prea înalte, congresul bisericesc sêrbesc a fost amânat pe timp nedeterminat. Comisarul regesc a plecat deja din Carlovĕț. El și-a esprimat în diferite rêndurĭ satisfacția în ce privesce activitatea congresului și a sinodului episcopesc. Alaltăerĭ au plecat din Carlovet toțĭ membrii congresului.

Din Bucovina. *„Deșteptarea“* din Cernăuțĭ ne aduce vestea, că *deputații ruteni au reintrat érăși în dieta bucovinénă*, din care eșiseră ostentativ înainte cu câteva sĕptĕmânĭ. Ei au întrat, fără ca sĕ li-se fi împlinit cea mai mică condiție din partea majorității dietale. Ceea-ce i-a determinat la faptul acesta, a fost téma, că-și vor pierde mandatele, conform legii din 2 Martie 1873. Mareșalul țĕrii i-a avertisat, că décă în termin de 8 ¢ile nu se vor presenta, ei vor fi lipsițĭ de mandate; avertisarea și-a avut efectul. „Deșteptarea“ ¢ice, că cu revenirea Rutenilor situația politică rĕmâne neschimbată, tot episodul abstinenței a avut pentru ei efect negativ.

Cuibul de furtunĭ. Prin cuvintele acestea caracterisase ministrul *Goluchovski* în delegațiunĭ situația din Peninsula-balcanică. Am publicat și publicăm și în numĕrul de a¢ĭ scirĭ alarmante din Balcanĭ, arĕtând că turburările din Albania și Macedonia în loc sĕ înceteze, cresc și se sporesc din ¢i în ¢i mai mult. Evenimentele se precipitéză acolo în mĕsură neliniștitóre. Pórta a ajuns în conflicte cu Albanesii, Macedonenii, cu Bulgaria și cu Muntenegru. Conflictele de graniță sunt la ordinea ¢ilei și Turcia pare că e incapabilă de a-le pune capĕt.

Gratitudine rutenéscă. Cetim în „B. J.“: „Rutenii au avut tot-déuna prietinĭ printre președinții țĕrii, dér nicĭ sub un președinte n'au obținut atâtea resultate, ca sub Bourguignon. Baronul Bourguignon creă la 1898 pentru dênșii o majoritate în dieta țĕrii, el influință în favorul lor pe repausatul metropolit Ciupercovicĭ, el făcu sĕ între doi Rutenĭ în consistoriul gr. or., el a rutenisat școlele primare, șicana pe preoții și primarii românĭ, de dragul Rutenilor trăgea la îndoială loialitatea Românilor, cu un cuvênt făcu de hatîrul Rutenilor tot ce îi stătea în putință. — Astă¢ĭ? Astă¢ĭ aceiașĭ Rutenĭ au devenit cei mai înverșunațĭ dușmanĭ ai luĭ Bourguignon, fiind-că intr'o luptă esclusiv personală n'a intervenit în favorul unui deputat rutén. Sperăm, că d-l președinte va trage óre-carĭ învĕțăturĭ din acéstă dușmănie a Rutenilor“.

Situația în Transvaal. Despre *nemulțumirea Burilor* din Africa-de-Sud *„Times“* scrie următórele: Un corespondent din Pretoria ne anunță, că între Burĭ, pe carĭ Milner voesce a-i reinstala, domnesce *nemulțumire, turburare și cerle naționale.* Bucuria, cu care a fost salutată încheierea rĕsboiului, a fost un lucru trecĕtor. Dér nicĭ că ne puteam aștepta la altceva dela ómenĭ, carĭ stau în fața grelei probleme a reclădirii farmelor pustiite. Sunt apariţiunĭ inevitabile acestea. Cel mai bun mijloc pentru înlăturarea unei revoluțiĭ fățișe, este munca asiduă.

Din cuvintele ¢iarului engles reiese mai neîndoios, că în Africa-de-Sud situația continuă sĕ fie destul de gravă. Nu cumva se va realisa a¢ĭ mâne profeția lui Dewett, care sĕ fi ¢is în ¢iua încheierii păcii: *„rĕsboiul acesta a fost numai o școlă pentru proximul rĕsboiu.“*

Convențiunea bulgaro-ruséscă.

Un ¢iar din Sofia publică textul convențiunei încheiate între *Rusia și Bulgaria*, cu ocasia visitei prințului Ferdinand la curtea rusésca. ȡiarul afirmă, că textul reprodus de el e autentic, și că a reușit sĕ-l fure de pe masa unui diplomat bulgar. Ėtă clausele aceste convențiunĭ.

1) Bulgaria se obligă sĕ cedeze un teren lângă Varna séu Burgas, unde amiralitatea rusésca va face un deposit de cărbunĭ pentru escadra sa din Marea-Neagră. Amiralitatea rusă, va fixa locul și întinderea terenului, precum și numĕrul soldaților și al vapórelor, ce vor urma sĕ staționeze acolo.

2) Principatul va încheia o convenție militară cu Rusia ale căreĭ condițiunĭ vor fi stipulate mai târ¢iŭ.

3) Guvernul principatului bulgar se obligă sĕ nu încheie o asemenea convenție cu nicĭ un alt stat fără consimțimêntul Rusiei.

4) Guvernul princiar se obligă sĕ înăbușéscă agitațiunea comitetelor macedonene de pe teritoriul sĕu și sĕ împedice incursiunea cetelor de bandițĭ.

5) Guvernul princiar se obligă sĕ lucreze în așa sens, în cât sĕ se ridice Exarhatul din Constantinopole și episcopia bulgară din Macedonia.

In schimb, Rusia se obligă:

1) Sĕ favoriseze ridicarea schismei;

2) Sĕ favoriseze recunóscerea Patriarchiei din Tîrnova, sub jurisdicțiunea căreia vor rĕmâne tóte eparchiile pe teritoriul princiar;

3) Sĕ lucreze la reînființarea archiepiscopiei din Ohrida, sub ierarhia căreia vor fi supuse:

a) tóte eparchiile supuse pe timpurile acestei arhiepiscopiĭ; *b)* tóte eparhiile supuse în diferite timpurĭ patriarhiei din Ipec. Se exclud acele eparhii, carĭ a¢ĭ fac parte din teritoriul statelor limitrofe creștine. In tóte eparchiile supuse archiepiscopiei din Ohrida, vor fi numițĭ episcopĭ slavĭ.

4) *Sĕ favoriseze înălțarea principatului la rangul de regat.*

De la Academia Română.

— Fine. —

Intrând în subiectul comunicărei, d-l Tocilescu ¢ice, că „Deva, una din localitățile visitate, face impresia unui orășel mai mult unguresc, cu strade largĭ, frumóse și bine îngrijite; are un museu, în care se cuprind tesaurile epigrafice și sculpturale aflate în comitatul Hunedórei și inscripțiile găsite la Sarmisegethusa“.

Cu ajutorul d-lui G. Téglas s'a visitat, continuă d-sa, bogata colecțiune epigrafică din parcul castelului unui conte

al cărui nume 'mĭ scapă), visitator când-va al museului nostru.

Cu o amabilitate excepţională, proprietarul castelului Mintia, fără îndoială pe locul chiar, seu în apropierea castrului Mincia, al cărui nume de sigur îl conservă, s'a oferit sĕ dea ospitalitate orĭ-căruia, care s'ar încerca sĕ studieze din tóte punctele de vedere castelul sĕu, ca şi bogata colecţiune de inscripţie şi baso-reliefurĭ. In acest castel, a petrecut, dice d-l Tocilescu, două sĕptĕmânĭ însuşĭ învĕţatul german Mommsen pentru studierea inscripţiilor.

Escursioniştii visitéză apoi *castelul Huniadilor*, care presintă, pe lângă curiositate, şi un mare interes, atât pentru turnurile lui fórte diferite unul de altul, ca şi prin tablourile de pe zidurile lui, în interior, şi prin frumósele amintirĭ legate de acest străvechiŭ castel. „Legenda nascerei lui Corvin din Sigismund şi iubita lui Safta dela Haţeg, dice d-l Tocilescu, amintirea inelului ca şi descoperirea băiatului sĕu de însuşĭ Sigismund, păstrate de ţĕranĭ, ne aduc aminte de frumósele timpurĭ, de gloriósa epocă în care armatele maghiare conduse de eroul român Huniade, a înfrânt de atâtea orĭ pe îngrozitorii ienicerĭ.“

Apoi printr'o descriere pe cât de poetică, pe atât de plastică, conferenţiarul, cu cunoscuta-i măestrie, ne face sĕ ne închipuim încântătórea vale a Haţegului, de mii de orĭ scumpă nouĕ prin amintirile şi evenimentele istorice petrecute în acéstă regiune.

Voind sĕ vorbéscă de Sarmisegethusa, obiectul propriu al comunicărei, d-l Tocilescu regretă, că nu póte face ceea-ce ar fi dorit sĕ facă, timpul şi mijlócele ne ajutându-l. Timpul, pentru că nu într'o scurtă comunicare ar puté descrie fundarea oraşului, anul, organisarea socială şi politică, colegiile şi altele, şi apoi şi din causa mijlócelor pentru-că în mare parte monumentele Sarmisegethusei stau încă ascunse de tot, seu sunt numai în parte explorate. Din Sarmisegethusa, din Grădiştea, nu s'a desgropat decât o mică parte, sĕ vĕd din zidurĭ abia o înălţime de 2 metri şi nu se cunosc laturile de 600 şi 300 metri, de care avem cunoscinţă. Şi astfel celui hârşiit în aceste cercetărĭ, care a sacrificat o viéţă întrégă, unor asemenea frumóse îndeletnicirĭ, e adênc mişcat şi fórte emoţionat, d-l Tocilescu nu are cuvinte îndestule pentru a deplânge nepăsarea învĕţaţilor maghiarĭ faţă de asemenea importante monumente.

Continuând, conferenţiarul ne amintesce de amfiteatrul Sarmisegethusei, „o adêncătură, ce are la mijloc o piatră cu inscripţie, două extrade, o bancă cu numele celor carĭ aveau dreptul la aceste locurĭ, şi atâta tot“. Mulţămită aceleiaşĭ nepăsărĭ, desgropările n'au înaintat şi conclusiuni sigure învĕţaţii maghiarĭ n'au nicĭ asupra amfiteatrului, cum nicĭ asupra templului de pe o laturе a acestui amfiteatru,

In acest templu sirian s'a găsit faimósa inscripţie cu Diis patriis, cu fórte multe nume de divinităţĭ şi care a contribuit la înjghebarea museului din Deva.

Aceste divinităţĭ, dice d-l Tocilescu. (Maractee Mitras etc.) sunt deii patriei de unde veniseră acei, carĭ populau în parte, pe atuncĭ, aceste ţinuturĭ. De remarcat este şi stabilimentul de băi, în totul la fel cu cu celelalte stabilimente romane similare, dér care ca şi locul de adunare al colegilor pentru luarea diferitelor decisiunĭ, ca şi templul lui Jupiter, şi cum de sigur multe alte monumente ale faimósei Sarmisegethusa, aştéptă numai stăruinţa şi sacrificiile unui adevĕrat archeolog.

In sfîrşit, cu rugăciunea amintită, adresată Academiei Române, în scopul de a se avisa la mijlócele pentru întreprinderea studierei comparată a monumentelor archeologice şi epigrafice, continuarea săpăturilor la Sarmisegethusa şi împrejurimĭ, şi stabilirea unor comunicărĭ scienţifice între învĕţaţii noştri şi cei de dincolo(!) termină d-l Tocilescu interesanta d-sale comunicare.

„Grandórea şi decadenţa capitalei române“.

Sub acest titlu organul naţional săsesc din Sibiiu publică la loc de frunte un articol pe două colóne, semnat de un anumit A. B. D-l A. B. recapituléză starea orientală a Bucurescilor, cum era înainte cu o treime de secol, apoi avêntul, ce l'a luat acest oraş în ultimele trei decenii, şi se opresce la stagnaţiunea economică, ce domnesce în România de trei anĭ încóce. Apoi face următórele conclusiunĭ tendenţióse:

„Guvernul refusă a acorda capitalurilor strĕine garanţiile necesare şi protecţia juridică. Parola lui este: „N'avem nevoie de capitalurĭ strĕine şi de strĕinĭ“. De aicĭ resultă legile naţional protecţioniste.

„Şi totuşĭ, continuă autorul numitului articol, România póte mulţumì esclusiv strĕinilor avêntul sĕu economic. Antreprenorii germanĭ (Strousberg—german? — Tr.) au construit căile ferate române. Gazul aerian l'au întrodus Francesii. Tramvaiele le-au întrodus Englesii. Tóte zidirile marĭ au fost făcute de strĕinĭ. Strĕinii au întrodus în ţéră industria. Cei mai bunĭ meşteşugarĭ au fost întotd'auna strĕinii, în special Germanii.

„In loc sĕ strîmtoréscă pe strĕinĭ cu legĭ vexatóre, guvernul ar trebui sĕ-şĭ dea silinţa, sĕ atragă prin condiţiunĭ favorabile capitalurĭ strĕine în ţéră. Décă însĕ va stărui pe lângă politica naţional-protecţionistă, atuncĭ nu numai Bucurescii, dér întréga Românie va ajunge din ce în ce mai mult in decadenţă, căcĭ tînĕrul stat încă nu este atât de consolidat, el n'are capitalurile şi forţele indigene suficiente, ca sĕ pótă sta pe piciórele proprii.“

Pentru a slăbi întru câtva impresia neplăcută, ce necesarminte trebue sĕ producă acest articol, redacţia organului naţional săsesc face o notă, în care declară, că nicĭ un amic al unei politice economice sănĕtóse nu póte condamna pe guvernul român, décă caută sĕ înlătureze cătuşile capitalurilor jidovescĭ; regretă, însĕ, că acelaşĭ guvern lovesce(?) odată cu jidovii şi pe celelalte elemente nerománe din ţéră.

Articolul publicat de „S. D. T.“ la loc de frunte, décă nu e scris de un Evreu, în totul casul e inspirat de Evrei. Conclusiunile sunt destul de elocuente.

SCIRILE DILEI.

9 (22) Iulie.

FZM Probst, comandantul corpului de armată 12, sosind alaltă-erĭ în Braşov a ţinut erĭ revistă asupra regimentului de cavalerie Nr. 2. Adĭ diminéţă a plecat la Sinaia, deséră se va reîntórce şi mâne, Miercurĭ, va părăsi Braşovul.

Liberarea paşapórtelor a devenit, în urma unui ordin al ministrului de interne ungar, fórte anevoiósă pentru fete. Scopul mĕsurilor riguróse luate de ministru se aduc în legătură cu tendinţa de a împedeca cât se póte emigrarea fetelor în România. Paşapórtele vor fi liberate numai în casul, când se va dovedi, că fetele merg sĕ-şĭ visiteze rudele, orĭ sunt angajate la un loc stabil. Ele trebue sĕ fie însoţite în călĕtoria lor de către părinţĭ seu alte persóne de încredere. Décă petrecerea în strĕinătate a fost mai îndelungată, decât terminul prevĕdut în paşaport, contravenienţii vor fi pedepsiţĭ cu rigóre.

Prinţul Aladro Kastriota pretendent la tronul Albaniei a fost primit Sâmbătă în audienţă de către contele Goluchowski şi contele de Lützow, la ministeriul de interne din Viena. Prinţul, într'o convorbire, care a durat mai multe óre, a expus celor doi bărbaţĭ de stat întregul sĕu plan de acţiune pentru independenţa Albaniei, şi a solicitat sprijinul guvernului austriac. Principele Kastriota va visita statele din Peninsula balcanică şi va merge în Bucurescĭ. Sultanul Abdul Hamid, aflând intenţiunea, ce are prinţul Aladro Kastriota de a visita statele balcanice şi de acolo porturile albanese, a ordonat autorităţilor din Macedonia şi Albania, ca sĕ-l aresteze la debarcare, şi sĕ-l trimétă la Constantinopole. Mai mulţĭ bey din Avlona, bănuiţĭ de complicitate cu prinţul Kastriota, pentru proclamarea independenţei Albaniei, au fost arestaţĭ şi conduşĭ la Ianina. Ei vor fi daţĭ judecăţei pentru înaltă trădare.

Gimnasiul superior gr. or. din Suciava. Numĕrul elevilor la acest gimnasiu a fost anul trecut de 560, dintre carĭ 306 Românĭ, 225 Germanĭ. Greco-orientalĭ 304, israeliţĭ 153, rom. cat. 83, evangelicĭ 10, gr. cat. 4, armenĭ ort. 2.

Luptă între Bulgarĭ şi Turcĭ. Scirĭ venite din Salonic semnaléză o sângerósă încăerare între o bandă bulgară şi un detaşament de trupe turcescĭ, în apropiere de Strumiţa. Sunt mulţĭ morţĭ, dintre carĭ majoritatea soldaţĭ.

Sfinţire de biserică. Senatul bisericesc din Someş-Odorheiu învită la actul sânţirei nou edificatei bisericĭ greco-catolice de acolo. Sfinţirea se va face la 10 August. Cântările ritualĭ sub durata liturghiei le va esecuta un cor bărbătesc. La 1½ óră va urma banchet. Preţul moderat se va comunica în diua sfinţirei. NB. Circulaţia trenurilor: De către Baia-Mare-Sătmar şi Ceh sosesce în Someş-Odorheiu la 12 óre, de către Zĕlau-Cluşiŭ şi Bistriţă la 1 óră p. m. La gară vor sta la disposiţia On. óspeţĭ trăsurĭ gratuite.

Incursiunĭ muntenegrene pe teritoriul turcesc. Din *Constantinopol* se telegraféză, că nisce bande armate de Muntenegrinĭ, numĕrând la un loc aprópe 2000 de ómenĭ, au călcat teritoriul turcesc, dinspre frontiera Muntenegrului. Pórta a avisat legaţiunea montenegrină de acéstă incursiune, reclamând intervenţia guvernului princiar din Cetinje, pentru readucerea bandelor pe teritoriul muntenegrean.

Burse pentru tinerĭ industriaşĭ. Camera de comerciu şi industrie din Braşov publică concurs pentru două burse de câte 600 corone pentru doi tinerĭ industriaşĭ. Acei tinerĭ industriaşĭ, carĭ doresc a-se perfecţiona în branşa lor la vr'o şcólă de specialitate, sĕ-şĭ adreseze petiţiile la numita cameră până la *20 August*, órele 12 meridiene. Pot concura industriaşii domiciliaţĭ în comitatele Braşov, Têrnava-mare, Sibiiu, Făgăraş.

Bursă pentru tinerĭ comercianţĭ. Camera de comerciu şi industrie din Braşov acordă unui tînĕr comerciant un stipendiu de 600 corone pentru a-se puté înscrie la academia comercială orientală din Budapesta. Pot concura la acest stipendiu cei domiciliaţĭ în comitatele Braşov, Têrnava-mare, Sibiiu şi Făgăraş, carĭ posed cualificaţia recerută (absolutoriu dela o altă academie comercială orĭ şcólă secundară). Petiţiile sunt a-se adresa camerei de comerciu până *la 20 August* st. n. la órele 12 meridiane.

Alegere de paroch evangelic în Bistriţa. In Bistriţă fù ales paroch evangelic d-l Frederic Kramer, paroch în Beşineu.

Fratricid. In Zagon s'a întêmplat un omor înfiorător. Proprietarul Deak Lajos s'a certat cu fratele sĕu Toma când era sĕ împartă fênul. In focul certei, Lajos a împuşcat pe fratele sĕu Toma. Făptuitorul a fost deţinut.

Lovit de fulger. Pe un munte din apropierea comunei Daia (comit. Sibiiului) ciobanul Cinciu Dobordean a fost trăsnit cu ocasiunea furtunei grozave, ce s'a deslănţuit în diua de 20 c. asupra acelei comune şi împrejurimĭ. Corpul nenorocitului s'a găsit cu desĕvîrşire sfîşiat. Cadavrul fù transportat în comună, unde s'a luat după el o fotografie.

Curs pentru confecţionarea de florĭ artificiale. D-na Iustina *Sirmay* n. Măcelar, din Budapesta, profesóră pentru confecţionarea de florĭ artificiale, aduce la cunoscinţă că voiesce sĕ deschidă în Braşov un astfel de curs. Dênsa a petrecut în anul precedent 3 sĕptĕmânĭ în oraşul nostru, dând instrucţii câtor-va dame în confecţionarea de florĭ artificiale şi a fost mult apreciată şi lăudată. Cursul îl va deschide, la cas când s'ar anunţa cel puţin 20 de dame. Cine doresce sĕ câştige cunoşcinţe în arta acésta frumósă, din care mult póte sĕ profite sĕ binevoiéscă a-se presenta la d-l profesor *Biro* Sandor, uliţa vămii 29, dela care se pot lua informaţiunĭ detaiate. Preţul pentru instrucţie e 10 cor., ér pentru stofe, văpsele şi altele 3 cor. Lucrurile confecţionate rĕmân în proprietatea fiecărei dame, care va frecuenta cursul. La finea cursului se va ţiné un fel de esamen, întrarea fiind cu taxe, ér banii ce se vor incassa, se vor împărţi sĕracilor.

Transferare. D-nul Dr. Antonie Cighi, preot gr. cat. din diecesa Orădii şi profesor la gimnasiul din Beregszász, a fost transferat la gimnasiul din Ibaşfalĕu.

Un monstru. In comuna Sĕcădate, comitatul Sibiiului, după-cum i-se scrie diarului „S. D. T.“ o vacă a fătat alaltă-erĭ un viţel, a cărui cap are mare asĕmĕnare cu capul unui om. Viţelul trăiesce şi tótă lumea alérgă sĕ-l vadă, ca pe-o minune.

Un tînĕr, care plânge cu lacrĕmĭ de mercur. Un cas, până acuma ne mai pomenit în literatura medicală, provócă în cercurile medicale mare sensaţie. Un tînĕr de 25 anĭ, după-ce fù tratat cu mercur, începù sĕ lăcremeze neîncetat. Ochii, fiindu-i necontenit plinĭ de lacrĕmĭ, nu putea vedé şi s'a dus din nou la medicĭ, carĭ au constatat, că lacrĕmile nu erau alt-ceva, decât secreţiunea mercurului, ce i-se administrase. După un tratament de 15 dile cu iod, fù restabilit.

Descoperirea sensaţională despre ademenirea şi nenorocirea minorelor în Budapesta, a produs un moment sensaţie în tótă ţéra. In scurt timp însĕ, aşa se vede, că tótă cestiunea se va face muşama, căcĭ ar fi la mijloc persóne sus puse, între carĭ şi un fost secretar de stat şi alte notabilităţĭ, carĭ au abusat de nenorocitele minore, ér poliţia e tare şi mare numai faţă cu urmărirea cărţilor „trădătóre“ de patrie, însĕ în ceea-ce privesce urmărirea criminalilor imoralĭ, e mai îngăduitóre, mai ales când sunt de a-se urmări „ilustrităţĭ“...

D-l Dr. G. Crăiniceanu, specialist în bólele de ochĭ, ducêndu-se la familia sa în Ciclova-montană, unde va petrece timp de două sĕptĕmânĭ, în acest timp va da consultaţii. Se atrage atenţiunea suferindilor asupra eminentului oculist.

O şopârlă în stomac. Se scrie din Petit-Moulin, un têrguşor în Belgia, următórele: O tînĕră fată cu numele Amalia Piretto simţia de un timp încóce, că se istovesce şi îi pier puterile, ér stomacul i-se umfla în mod abnormal. Doctorii nu-şĭ puteau da sémă de suferinţele fetei, până ce într'o di veniră la ideea, sĕ o cerceteze cu radele X. Atuncĭ au făcut surprindĕtórea descoperire, că fata are în stomac o şopârlă mare. Doctorii îşĭ esplicau lucrul aşa, că fata a beut apă de isvor şi a înghiţit un puiŭ de şopârlă, care apoi a crescut în stomac. Operaţie nu s'a putut face, şi astfel fata a murit înainte de asta cu câte-va dile. — Numai sĕ nu fie şi asta vr'o iscodire a unei fantasii prea aprinse de căldurile caniculare.

Cel mai greu om din lume. Oraşul San-Francisco şĭ-a perdut dilele acestea pe un cetăţén, care era cel mai greu om din lume. Acesta era d-l Henry Morris Cannon, antreprenorul unei berării, care veni în America din Zürich, înainte de asta cu 5 anĭ. D-l Cannon fusese mai nainte atlet luptător în circurĭ şi ajunse în timpul din urmă de cântărea 306 chilograme. Când mergea seu mai bine se tîra pe stradă, tótă lumea se opria în loc şi se uita la el ca la o minune. A rĕmas după el o vĕduvă.

Sfinţire de biserică.

Mânău (Sĕlagiu), 15 Iulie 1902.

Onorată Redacţiune! Dumineca în 13 l. c. st. n. s'a sĕvêrşit actul sfinţirei bisericei nou edificate în parochia gr. cat. a *Asuagiului-de-sus* (tract. prot. al Băsescilor) situată chiar sub pólelele codrului sătmărean.

Deşi era timp nefavorabil din causa ploilor frequente, totuşĭ des de diminéţă

veniau din tóte părțile credincioșii poporenĭ și cărturarĭ românĭ pentru a fi de față la însemnatul act al sfințirei și a privi biserica pompósă modernă, ridicată prin hărnicia credincioșilor parochiei Asuagiului-de-sus și a binemeritatului și neobositului d-n protopop și paroch local Alexiu Varna, care prin stăruința și sfaturile sale înțelepte, — în mânia piedecilor grele, ce-i stăteau în cale — a condus și terminat acest lăcaș vrednic de preamărirea lui Dumnedeu.

Actul sfințirii fù sĕvêrșit prin Rvd. domn vicar for. al Silvaniei *Alimpiu Barboloviciu*, asistat de toțĭ preoții tractualĭ și de alțĭ preoțĭ. Diminéța la órele $8\frac{1}{2}$ s'a făcut utrenia în biserica vechiă, după sĕvêrșirea căreia Rev. domn vicar printr'o cuvêntare scurtă, dér emoționantă, așa încât a stors lacremĭ din ochii miilor asistențĭ, luà rĕmas-bun dela biserica vechiă. De aicĭ apoi cu toții ne îndreptarăm în procesie spre biserica nouă.

Inaintea bisericei celei noue s'a început apoi consacrarea sĕvêrșită strict după prescrisele ritului grecesc și s'a terminat cu o cuvêntare fórte edificătóre și potrivită actului măreț, prin rostul iubitului nostru vicar.

La órele $11\frac{1}{2}$ a. m. s'a început celebrarea sf. liturghii solemne prin Revd. d-n vicar, asistat de 15 preoțĭ și doi diaconĭ. Frumósele cântărĭ bisericescĭ au fost esecutate alternativ cu multă precisiune de coriștii Bârseului-de-sus și ai parochiei sătmărene Aciua, sub conducerea vrednicului învĕțător I. Varna. Sf. liturghie s'a încheiat la órele $12\frac{1}{2}$.

La óra 1 d. m. s'a ținut banchetul, la care au luat parte aprópe 100 persóne. N'au lipsit nicĭ toasturile ocasionale; anume Rev. domn vicar Alimpiu Barbaloviciu a vorbit pentru Majestatea Sa și pentru Papa Leon XIII. D-l Andreiŭ Cosma directorul institutului „Silvania“ pentru Escelența Sa episcopul diecesan. D-l George Pop de Băsescĭ a accentuat necesitatea religiei, ca basa moralității societății omenescĭ. Frumóse toasturĭ au mai ținut d-nii protopopĭ Gavril Cherebeț, Vasiliu Pop, Antoniu Băliban preot. Băsescilor și în fine M. O. D. Alexiu Varna protopop și paroch local, accentuând multele și marile greutățĭ, cu carĭ au a se lupta preoții pentru clădirea locașurilor dumnedeescĭ, și mulțumi tot-odată tuturor óspeților, carĭ au participat la acésta solemnitate.

Banchetul s'a ridicat la órele 3 p. m. Séra la 7 óre s'a început petrecerea cu dans. Timpul era deja favoritor. Ițĭ era drag a privi, cum întra în sala de dans cununa frumósă de tinerĭ și tinere, așteptând cu nerăbdare sĕ se încépă dansul. „Quadrilele“ au fost dansate în 2 colóne din 80 părechĭ. Petrecerea a durat cu îndestulirea de obște a tuturora în cea mai bună ordine până la órele 4 diminéța.

Venitul curat destinat în favorul bisericei, a fost de 100 cor. 22 banĭ, din care 11 cor. 22 fil. au fost suprasolvirĭ.

Priméscă domnii contribuențĭ, și în special d-nii suprasolvențĭ și pe acéstă cale mulțămitele nóstre sincere.

Dée ceriul ca atarĭ ocasiunĭ solemne sĕ se repețéscă cât de des în cercul societății poporului român.

Augustin Mândruțiu,
secretar.

Anuarul XXXVIII

al gimnasiului mare public român de religiunea greco-orientală din Brașov, al șcólei reale și al școlelor centrale primare pe al 52-lea an școlar 1901—1902, publicat de *Virgil Onițiu*, director.

Acest anuar formézá un volum de peste 200 paginĭ și cuprinde în partea scientifică literară. 1) Studiul anunțat deja al d-lui prof. Nic. *Sulică* (Formula jurandi valacika), precum și discursul festiv la Sf. Sofia a aceluiașĭ profesor. 2) Recensiunea d-lui D. *Lupan* asupra cărții „Curs elementar de botanică și zoologie, partea II“ de G. *Chelariu*. 3) Recensiunea d-lui I. *Pricu* asupra cărții „Dr. I. C. Kreibig, curs complet de aritmetică comercială, partea I“, traducere de A. *Vlaicu*. 4) Recensiunea d-lui N. *Sulică* asupra cărții „Curs de psichologie pentru școlele medii“ de Dr. I. *Blaga* și 5) Recensiunea d-lui Dr. I. *Bunea* asupra cărții „Manual de limba maghiară pentru cl. II g. și r“. de N. *Bogdan*.

După acestea urméză necrologul și portretul repausatului profesor I. Maxim, precum și discursul funebral rostit la sicriul lui I. Maxim, de G. *Chelariu*.

In partea III vedem diferite date școlare relative la personalul didactic, materia de învĕțămênt, lucrările elevilor, instituțiunile filantropice, igienice și de ajutorare, mijlócele de învĕțămênt, fondurĭ etc.

Corpul didactic a fost în total compus din 24 persóne. Instrucțiunea din religiune li-s'a dat școlarilor de confesiunea gr. cat. prin d-l paroch gr. cat. din Tohanul vechiŭ, Moise *Brumboiu* în localul institutului. Școlarii de alte confesiunĭ au primit instrucțiunea din religiune în afară de institut dela catecheții respectivĭ.

La școlele medii au fost imatriculațĭ cu totul 410 elevĭ, din carĭ au părăsit școla 12 și au murit 3. După confesiune au fost 363 gr. orientalĭ și 18 greco-catolicĭ, 2 ev. luteranĭ și 9 mosaicĭ. Numĕrul elevilor din România 20.

La școla primară de băiețĭ au fost 373 elevĭ, din carĭ 370 gr. or., 2 gr. cat., 1 rom. cat., din România 7, din Bulgaria 1.

La școla primară de fetițe: 277 eleve, afară de una, tóte gr. orientale. Din România 7.

Corpul didactic la școla primară de băiețĭ era compus din 8 persóne, la școla primară de fete érășĭ din 8 persóne (afară de învĕțătórea de lucru de mână, toțĭ bărbațĭ).

Esamenul de maturitate avù următorul resultat: 4 maturĭ cu fórte bine, dintre carĭ unul *Ioan Christodorescu*, (fiul unui colonel pensionar din România), a obținut din tóte obiectele nota: fórte bine, 5 maturĭ cu bine, 7 maturĭ, 2 rĕmașĭ corigențĭ pe Septemvre a. c. din câte un obiect, ér 2 au cădut, rĕmânênd sĕ repeteze esamenul peste un an. Din catalogul elevilor scótem pe cei eșițĭ la clasificație cu nota „fórte bine“ și ca semn de distincție, tipărițĭ în anuar cu litere al dine. Aceștia sunt Cl. I gimn.: *S. Borzea, L. Popescu, S. Sofonea*. Cl. II. *I. Burduloiu, E. Giurgiu, V. Jura, C. Moarcăș, V. Tampa*. Cl. III. *E. Ihanț. A. Mureșianu, S. Turtea*. Cl. IV: *D. Cazac*. Cl. V: *C. Albu, P. Fleșeriu, I. Modroiu*. Cl. VI: *I. Nenciu, R. Olteanu, Al. Sulică, V. Vlaicu*. Cl. VII: *N. Popovicĭ*. Cl. VIII: *I. Cristodorescu*. Cl. I reală: *P. Boeriu, V. Boșorodea, N. Țintea*. Cl. II reală: *G. Armăsariu, Ios. Herșcu* (Panciu, România). Cl. III nimenĭ. Cl. IV: *P. Manole, G. Stroia*.

Societatea „Andreiŭ Șaguna“.

Raportul general al comitetului pe anul societar 1901/902.

Onorată Societate!

Ne aflăm érășĭ în préjma momentului de a încheia activitatea unui an de muncă în societatea de lectură „Andreiu Șaguna“, moment, care ne impune datorința, sĕ ne dăm sémă de progresul, ce l-am făcut în decursul acestui an societar. Că ne-am făcut datorința pe deplin, lăsăm aprecierii obiective a onoratei societățĭ și a publicului român, ce și-o va face din raportul, ce avem onóre a presenta.

Și datorĭ suntem de a ne da sémă de progresul, ce-l facem, pentru-că asupra nóstră, a tinerimii, ca un factor principal a unui popor, sĕ îndréptă privirile bărbaților îmbătrânițĭ în muncă, de noi se légă speranțele acelora, cărora la zace la inimă crearea unui viitor mai favorabil pentru poporul nostru. Și cu atât mai mult se vor îndrepta privirile acestora asupra nóstră, carĭ ca viitorĭ preoțĭ și învĕțătorĭ suntem în primul rênd chemațĭ, de a ne pune cunosciințele nóstre în serviciul poporului, în fruntea căruia vom fi pușĭ. Decĭ dela progresul, ce-l facem în acest cerc mic, dela îmbogățirea cunosciințelor nóstre va depinde în mare parte și înaintarea acelora, a căror sórte e depusă în mânile nóstre. Multă ocasiune de a ne spori aceste cunoscințe și de a ne întări forțele nóstre spirituale și morale ne dă societatea de lectură, ai cărei membri cu mândrie ne numĕrăm. In persóna întemeietorului acestei societățĭ, a fericitului în domnul archiepiscop și Metropolit Andreiu Baron de Șaguna avem cel mai strălucit model de virtuțĭ, avem un far luminos; rĕmâne însĕ în datorința nóstră, ca prin mijlócele, carĭ ni-le pune la disposiție societatea nóstră, sĕ căutăm sĕ ne apropiem de radele încăldităre ale aceluia.

Raportul de față va încerca a da numai o parte a acelor mijlóce, carĭ ne sunt puse la disposiție din partea societății și întru-cât membrii acesteia s'au știut folosi de ele.

Raport general.

I.

A) *Activitatea societății.*

a) In general. Societatea și-a început activitatea în 2/15 Septembre 1901. Atuncĭ s'a ținut sub conducerea P. O. Domn director seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca ședința de constituire, în care cu aclamațiune s'a declarat ales:

Președinte al societății Dr. George Proca prof. sem. In comitet s'au ales conform statutelor următorii; *a*) oficianțĭ. 1) George Tulbure cleric c. III. vicepreședinte 2) Dumitru Borcia cleric c. III notar-archivar 3) Ioan Todorean cleric c. II. cassar 4) Remus Roșca cleric c. I. controlor 5) Ioan Morariu cleric c. II. bibliotecar 6) George Pesmerian ped. c. I. vicebibliotecar 7) Nicolau Perian cleric c. I. notar al șed.-soc. 8) Zaharie Mihălțian cleric c. III. redactor al fóiei „Musa“ 9) Ioan Dima ped. c. III. econom.

b) membrii în comisiunea literară Augustin Bodea cleric c. III. Ioan Romoșan cleric c. III., care repășind din cause sanitare a fost ales, George Lărgean cleric c. III. George Bărescu cleric c. II. Nicolau Șoneriu cleric c. II. Aurelian Oancea cleric c. I. George Tocit cleric c. I. Eugen Crăciun ped. c. III. Nicolau Vlad Stezar ped. c. III. Ioan Pascu ped. c. II.

(Va urma.)

Producțiunĭ și petrecerĭ.

Tinerimea academică din Sĕlagiu-Chior și părțile mărginașe învită la petrecerea cu dans, ce o va aranja în *Santău* (Tasnád-Szántó) în 3 August 1902 din incidentul adunărei „Despărțămêntului XVI-lea Sĕlăgian-Chioran“ și cea a „Reuniunei femeilor române Sĕlăgiene“. Inceputui precis la órele 8 séra, sub scut sigur, în favorul „Asociațiunei“ și a reuniunei f. r. s. Comitetul arangiator: George Pop de Băsescĭ, Demetriu Coroian. protopop paroc. loc., președinte. Vasiliu Pătcașiu., George Stanciu, vice-președințĭ. Dr. Leontin Boroș, secretar. Georgiu Filip, cassar. Ioan Flip, Iosif Cosmuța controlorĭ., Desideriu Filiep maiordom și alțĭ 45 membrii. Prețul de intrare: 2 cor. de persónă; 6 cor. de fam. până la 4 membri. Trenurile sosesc la gara din Santău (T.-Szántó) dim. la 6 óre, séra la 5 și $5\frac{1}{2}$. Cuartire și trăsurĭ gratuite tur și retur. Pentru mâncărĭ și beuturĭ bune va fi angajat ospătar.

— *Tinerimea română din Sĕlagiu* învită la petrecerea de vară cu dans, ce se va arangia în *Bobota* (Nagy-Dersida) cu ocasiunea adunărei generale a „Reuniunei învĕțĕtorilor românĭ selăgenĭ“ pe diua de 10 August st. n. 1902. Membrii în comitet: Gavril Vaida și Gavril Trif. președințĭ. Vasile Oltean, v. președinte. Ioan Hendea, secretar. Traian Husti. controlor. Niculae Pop, cassar. Prețul de intrare e de pers. 2 cor., de persónă în familie 1 cor. 40 fil. Venitul curat este destinat reuniunei. Ofertele benevole din public se trimit la adresa d-lui Vasile Oltean înv. în Periceiu (Percsen) u. p. Sz.-Somlyo.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 21 Iulie. Guvernul a adus la cunoscința comitetului macedonean, că în viitor va supraveghia de-aprópe activitatea comitetului, va confisca tóte armele și nu va tolera sĕ se provóce turburărĭ în Macedonia. — In Macedonia turburările continuă. In vilaetul Ochrida situațiunea e estrem de gravă. Până acum au fost omorîțĭ peste 25 Bulgarĭ. Un sat a fost total nimicit. Sunt bande revoluționare conduse de preoțĭ. Numĕrul arestaților e mai mare de 1000. In Asia au fost esilațĭ 100 învĕțătorĭ și 10 preoțĭ.

Hamburg, 21 Iulie. Intre Blankensee și Nierstadt vasul „Hansa“ s'a ciocnit cu vaporul „Primus“, care fù sdrobit și s'a cufundat. Dintre 160 pasagerĭ numai 30 au scăpat, restul de 130 s'au înecat. Pe vapor se aflau și membrii reuniunei bărbătescĭ de cântărĭ din Eilbeck.

Diverse.

Secretul vieții lungĭ. Savantul Jean *Finot* a scris o carte despre viéță. Pe basă scientifică el constată, că partea cea mai însemnată a ómenilor mor prea de timpuriu. Lungimea fie-cărei ființe viețuitóre este de cincĭ orĭ mai mare de cât timpul până la care cresce. Boul cresce până la vêrsta de 4 anĭ și trăesce 16 anĭ, calul cresce până la vêrsta de 5 anĭ, și trăesce până la 48 anĭ. Omul cresce până la etatea de 20 anĭ, decĭ, după legile naturei, ar trebui sĕ trăéscă 100 anĭ. Și totușĭ etatea de 100 anĭ e fórte rară. Causa este, că omul pecătuesce neîntrerupt în contra vieții. Scientificesce e dovedit, că lungimea medie a vieții omenescĭ este adĭ mai mare, decât în trecut. Acesta e meritul sciinței medicale, care a făcut însemnate îmbunătățirĭ pe terenul acesta. Cu tóte acestea sciința medicală nu póte feri pe om de multele ispite, ce-i ies dilnic în cale și carĭ atentéză la viéța lui. Consumarea peste mĕsură a berei scurtéză viéța la nenumĕrațĭ ómenĭ, fiind-că provócă îngrășarea inimei; $\frac{1}{3}$ parte din decesele din München sunt pricinuite de consumarea abusivă de bere. Și fumatul îșĭ are victimile lui mai numĕróse, decum se crede în general. Nicĭ berea, nicĭ nicotinul însĕ n'au dus la mormênt pe atâțĭ ómenĭ, ca împrejurarea, că mulțĭ din noi îșĭ sugeréză ei înșișĭ *bĕtrânețа*, înainte de a avé motive sĕ se plângă de bĕtrânețe. Plângerea asupra bĕtrânețel nu e decât o frică stricăciósă de mórte, căcĭ cu cât cineva începe sĕ-șĭ ia mai de timpuriu rĕmas bun dela viéță, cu atât se duce mai curênd în mormênt. Omul ar trebuì sĕ se împrietinéscă și sĕ țină mai mult la tinerețĕ, decât sĕ cocheteze cu bĕtrânețа. Sĕ nu se témă, décă pĕrul i-a încăruntit, căcĭ anii 50 sunt numai media vieții, ér nu începutul bĕtrânețel. Nicĭ-odată omul sĕ nu doréscă a-se retrage din lupta vieții cât timp póte sĕ muncéscă, căcĭ e un adevĕr confirmat, că omul inactiv îmbĕtrânesce grabnic, pe când munca e cel mai escelent mod de conservare a puterilor. De mórte însĕ nicĭ-odată sĕ nu ne temem.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 21 Iulie 1902.

H. Pomul verde: Mețianu, protopop, Zernești; Dinicu, profesor, Cecropide director, D-na Bolescu, Bucurescĭ; Iliescu, profesor, Câmpulung; Rîmniceanu, Albanus, Popa Vasile, Dumitrescu, Sinaia; Junescu, prof. Iașĭ; Schappell, Ploescĭ; D-na Szentkirályi Oravița; Steiner, Viena; Henffer, Bozen; Mezo Timișóra; Wagner, Neusatz.

H. Europa: Schubert, retaurator, Brăila; Adler, Brünn, Adleff, Sighișóra; Apathy, Papp, Andrasofsky, Clușiŭ: Frohlich, N. Koros, Emil nobil de Probst, F.Z.M comandant de orp. L. de Hartstein, colonel de stat major, Sibiiŭ; Neuser, Rajner, Borgenicht, Pesta; Berner Ernst, Krausz, Leitner, Kohler, Winkler, Neuberg, Viena.

H. Orient: Teofil Frâncu, șef de birou în ministeriŭ Bucurescĭ; Niculescu, comerciant, Bucurescĭ; Asboth, prof K. Vásărhely; Weiss, Panciova; Hideghethy, Bogdanovicĭ.

H. Grand: Trifu, profesor, Pick, ciasornicar, Bucurescĭ; Lachres Predeal; Dr. Gergely, Clușiŭ.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Fĕrĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolital din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I Agrologia*, séu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II. *Fitotechnia*, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. *Zootechnia*, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. *Economia Rurală*, séu organisaţ unea şi administrarea moşiilor marĭ şi mici. Costă *8 coróne*.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care trateză tóte cestiunile cele maĭ marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tóte ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele maĭ bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. pl. 5 b Porto

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck de Panaite Iosin. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sérac în ţéră séracă". Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor" séu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu*. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ şi pentru toţĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Breţcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Preţul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu maĭ multe ilustraţiunĭ în text. Editura Reuniunei române de agricultură din comit. Sibiiului. Preţul francat 80 b.

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vĕndare, de vierĭ, de lăptarĭ etc. Îndreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului, Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruţiu*, profesor în Blaşiŭ. Pentru poporul nostru, scrierea d-lui prof. Negruţiu, e pe cel maĭ mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ din póme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicaţii şi învĕţăturĭ amĕnunţite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Preţul 40 b. (cu posta 45 banĭ).

„Sfaturĭ de aur", pentru sĕtenii românĭ de tótă starea şi etatea, de Aron Boca Velcheranu. Preţul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătăţirea stării sĕtenului, de Gr. G. Peucescu. Preţul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura şi îngrijirea grâului", de I. F. Negruţiu. Pr. 14 b.(plus porto 5 b.)

„Economia", pentru şcólele poporale, de Teodorŭ Roşu. Preţul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcăţian. Preţul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de maĭ jos, carĭ se vĕnd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumĕtate, de cum s'au vĕndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu, O icónă a Moldovei din 1851* de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vĕndut până acum, este adĭ numaĭ *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) *Poesii* de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numaĭ cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) *Poesii complecte* de Carol *Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile luĭ ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) *„Vrêĭ sĕ te iubéscă bărbatu?"* Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice seriόse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) *Instrucţiunea gimnasticeĭ* în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e maĭ cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) *Poesii* de *F. M. Stoenescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei"

se pot face orĭ şi când pe timp maĭ îndelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Iulie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	121.50
Renta de coróne ung. 4%	97 90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100 —
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	206.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162 10
Renta de argint austr.	101.85
Renta de hârtie austr.	101.75
Renta de aur austr.	121.60
Losurĭ din 1860.	153.40
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.01
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	704 50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	676.75
Napoleondorĭ	19 05
Mărcĭ imperiale germane	117.07½
London vista	239.72½
Paris vista	95.27½
Rente austr. 4% de coróne	99 75
Note italiene	94 10

Cursul pieţei Braşov.

Din 22 Iulie n. 1902

	Cump.		Vĕnd.
Bancnot rom.	18.90	Vĕnd.	18.94
Argint român.	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	19.04	„	19.07
Galbenĭ	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102 —